

OBSAH

Zbor rusínskych svätých
Со́боръ Карпато́рскихъ святы́хъ

*Kúpou tohto časopisu podporujete
pravoslávnu mládež.*

Spasi Vás Hospodi!

**Obálka: Blahodatný oheň
Voskresenje v Bratislave**

ISTINA - mesačník, ročník XIX./2014, **Vydáva:** Bratstvo pravoslávnej mládeže na Slovensku - SYNDESMOS, IČO: 17075947, www.bpm.orthodox.sk, tel.: 0948 509 980, **e-mail:** sefredaktor@istina.sk,
šéfredaktor: Miroslav Knap, **zástupkyňa šéfredaktora:** Nika Šoltýsová, **redaktori:** prot. Štefan Pružinský ml., prot. Peter Savčák, prot. Peter Soroka, protodiakon Ján Husár, diakon Miroslav Humenský, čtec Alexander Haluška, čtec Matúš Kostičák, čtec Ľuboš Savčák, čtec Miloš Surma, čtec Patrik Palasiewicz, čtec Daniel Omaska, Ioánn Haladej, Marcela Hvižďaková, Zuzana Sadilková, Juliána Polakovičová, Tatiana Mihaličová, Radka Baková, Silvia Knapová, Štefánia Šaková, **pokladníčka:** Veronika Zacková, **technickí redaktori:** čtec Michael Brych, Marcela Hvižďaková, **detská stránka:** Janka Kobanová, Lenka Tabáková, Anička Feďová, **redaktori pre distribúciu:** Jerej Miroslav Pavlenko, Adriana Pavlenková, **korektúra:** prot. Peter Kormaník

Vychádza 12-krát do roka. Ročný príspevok 5,40 + poštovné 5,00 €

Vaše finančné príspevky posielajte na adresu: Redakcia ISTINY, Bratstvo pravoslávnej mládeže na Slovensku - SYNDESMOS, Bayerova 8, 080 01 Prešov, prípadne na účet Istiny: 4008409298/7500.

Cirkevne schválené s blahoslavením vладыky Rastislava. Redakcia si vyhradzuje právo upravovať príspevky v súlade s učením Cirkvi. Nevyžiadané rukopisy nevraciam.

ISSN 1335-6739, Číslo indexu: EV 3633/09

- 3 Хри́тосъ воскресъ!
- 4 Blahodatný oheň
- 5 Blahodatný oheň v našom kraji
- 6 Hracie karty
- 8 Vypočuj moju modlitbu
- 10 Voľba nového apoštola
- 12 Ikona „Žirovickaja“
- 13 Nebojácny blažený Nikolaj
- 14 Sv. Esper s rodinou
- 15 Detská stránka
- 19 Anjeli
- 20 Otázky a odpovede
- 21 Ponuka vzdelania
- 22 Zbor rusínskych svätých
- 23 Prosba o modlitbu
- 23 Nové knihy
- 24 Čtec - prvý stupeň kňazstva
- 26 Zázrak
- 27 Recepty
- 27 Pozvánka
- 28 Výlet do Domice a Betliara
- 30 Pozvánka
- 31 Fotogaléria

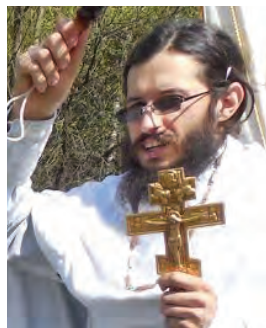

ΧΡΙΣΤΟΣ ΒΟΙΚΡΕΣΕ!

na zamyslenie

Christos Voskrese! Ako zdanlivo jednoduché slová sú naplnené radosťou. Teší sa celé stvorenie, tešia sa prarodičia Adam s Evou, tešia sa *vsi nadijuščijisja na Hospoda*. Počas 30. rokov 20. stor. sa monasi na svätej hore Athos, v Pantelejmonovskom monastieri pripravovali dlhým pôstom a modlitbou na Christovo Voskresenie. Aj tí najstarší, aj najslabší sa doslova priplazili na dlhé bohosluženia počas strastnej sedmice, a to hlavne Strastného Piatku. Prečo? Pretože nielen chceli počuť o Spasiteľovom strádaní, ale chceli dať čo najväčšiu úctu a vďaku za Božiu lásku k nám hriešnym.

V poučnom slove od svätého Jána Zlatoústeho na Paschu počujeme, aby nikto nebol smutný, nešťastný, aj ten, kto sa postil alebo nepostil, dobrý aj zlý, prvý aj posledný, ale aby sa každý počas dnešného Veľkého dňa tešil z Christovho Voskresenia. Prečo? Pretože Spasiteľ nám hriešnym dal obrovskú šancu dostať sa do Kráľovstva nebeského.

„Najprv hľadajte Kráľovstvo Božie a Jeho spravodlivosť a všetko toto vám bude pridané“ (Mt 6,33)

Raz jeden sv. otec prišiel do Konštantínopolu a tam ho v chráme stretol jeden človek, ktorý sa pozdravil a začal hovoriť o spasení duše. „Skutočne je blažený ten,“ povedal, „kto celú svoju nádej vkladá na Hospoda Boha a celý sa Mu pokorí.“ A ďalej pokračoval: „Bol som synom bohatého otca, ktorý bol neobyčajne milostivý k biednym. Raz ma zavolať a ukázať mi všetky poklady a povedal: „Synu môj, čo chceš, aby som ti zanechal? Tieto poklady alebo Christa?“ Povedal som: „Christa, pretože pozemské poklady sú pominuteľné.“ Potom otec ešte viac začal rozdávať majetok chudobným, až kým nerozdal všetko. Po jeho smrti som sa stal chudákom a celú svoju nádej som vložil iba na Hospoda Boha. Čo sa stalo? V našom meste žil bohatý, slávny a zbožný človek, ktorý mal zbožnú manželku. Mali jedinu dcéru. Keď dovŕšila vek na vydaj, matka povedala: „Máme dcéru, bohatstva je u nás mnoho, znamená to, že potrebujeme jej nájsť muža nebohatého, ale pokojného a pokorného muža, ktorý sa bojí Hospoda Boha, ktorý by ju tešil sebou samým a ochránil náš majetok.“ Jej muž súhlasil i povedal: „Dobre hovoríš, myslím, že výber ženicha treba dať na plecia samému Hospodu Bohu. Pôjdeme do chrámu, úpenlivo a horlivo sa pomodlime, a toho, koho Hospod' Boh pošle ako prvého do chrámu, ten nech bude mužom našej dcéry.“ Tak aj urobili a čakali. Keď som vošiel do chrámu, rýchlo poslali ku mne svojho sluhu, začali sa pýtať, kto som a odkiaľ som prišiel. Keď som im povedal meno svojho otca, ktorého veľmi dobre poznali a počuli, že nie som ženatý, vtedy preslávili Boha a zakričali: „Sám Christos ťa vyberá za muža našej dcéry. Zober si ju aj náš majetok, ži a maj strach (bázeň) Boží(iu).“ Súhlasil som, oženil som sa s ich dcérou a spolu s ňou som dostal aj majetok. Teraz sa starám len o to, aby som všetko robil tak, ako môj zbožný otec.

Drahí bratia a sestry! Toto je jeden príklad z mnohých z Prológu. Aj my ďakujeme za všetko, budme trpezliví a hľadajme najprv Kráľovstvo Božie a Jeho spravodlivosť, bojme sa živého Hospoda Boha a bude nám pridané už tu na Zemi, avšak hlavne tam, v Kráľovstve nebeskom. Amiň-

Pripravil: jerej **Marián Derco**

5/2014

3

Blahodatný oheň

aktuality

Blahodatný oheň je dar od Boha „zosielaný z neba“ pre nás ľudí každý rok. Deje sa to v Jeruzaleme v chráme Vzkriesenia na Veľkú Sobotu podľa Juliánskeho kalendára. Blahodatný oheň schádza už vyše dvoch tisíc rokov na Paschu ako svedectvo víťazstva Spasiteľa nad hriechom a smrťou.

Predtým, než jeruzalemský pravoslávny patriarcha vojde do Kuvuklie (miesto v chráme Vzkriesenia, kde sa nachádza kamenná doska, na ktorej bolo uložené Christovo telo), prebieha kontrola tohto miesta. Následne patriarchu Teofila III. vyzlečú z biskupských rúch, aby bolo zjavné, že si neprináša zápalky alebo čokoľvek iné, čo by mohlo zapáliť oheň. Patriarchu preverujú židovskí policajti a sledujú to predstavitelia iných vyznaní. Dvere sa zatvárajú a rozhostí sa napäté ticho. Do jaskyne nikto iný nemôže vstúpiť, iba patriarcha so sviecami.

Boží hrob sa uzavrie a zapečatí voskovou pečatou. Všetci sa modlia a prosia Boha o dar Blahodatného ohňa. Tohto roku na Veľkú Sobotu dňa 19.04.2014 o 13:18 minúte sa všetci veriaci dočkali Blahodatného ohňa sprevádzaného zábleskami v chráme, po 7 minútach od vstúpenia patriarchu do Kuvuklie. Ihneď po tom, čo vyšiel patriarcha, si veriaci zapalovali Oheň, ktorý prvých 5 - 10 minút vôbec nepáli. Prítomní sa doslova omývajú Blahodatným ohňom. Prechádzajú ním po tvárach, rukách, no nespôsobí im to žiadnu škodu a nespáli dokonca ani vlasy. Na tejto slávnostnej udalosti sa zúčastňujú tisíce pútnikov a tak, ako aj po minulé roky, tak aj teraz sa v Chráme Vzkriesenia radostne ozývali slová Christos Voskrese!

Prvý písomný záznam o Blahodatnom ohni je zo 4. storočia, no autori píšu o udalostiach, ktoré sa stali v 1. storočí. Ján Damaský a Gregor Nisský tvrdia, ako apoštol Peter videl Blahodatný oheň na Svätom hrobe po Vzkriesení Isusa Christa. Ruský igumen Daniel vo svojom spise napísanom v rokoch 1106-1107 podrobne uvádza obrad zidenia Blahodatného ohňa. Hovorí o tom, ako patriarcha Anastasis vchádza do Hrobu Isusa Christa s dvomi sviecami. Patriarcha kľací pred kameňom, kde Christos ležal po svojej smrti a hovorí isté modlitby a následne sa deje zázrak. Zo stredu kameňa šľahá (vystupuje) nepopísateľné svetlo sfarbené trochu do modra, ktoré zapáľuje patriarchove sviece i nezapálené olejové lampy. Inoslávnym sa nikdy nepodarilo získať Blahodatný oheň v Kuvuklii. Sú známe tri takéto pokusy - dva v 12. storočí a v roku 1579, kedy Arméni podplatili Turkov (vtedy spravovali Svätú Zem), aby získali povolenie pre ich patriarchu na vchod do Kuvuklie. Pravoslávny patriarcha Sofronij IV. nebol vpustený do chrámu, a tak sa so svojím zástupom ľudí modlil pri stĺpe pred dverami chrámu. Z jedného stĺpa pri vchode do chrámu vyšľahol plameň a zapálil sviečky pravoslávne patriarchovi. Táto trhlina v stĺpe je stále viditeľná i v súčasnosti. Moslim Muezzin,

zvaný Tounom, svedok tejto udalosti, zavrhol moslimskú vieru a stal sa pravoslávny kresťanom.

Na zneuctenie tohto veľkého zázraku boli zaznamenané viaceré pokusy. Nedá mi nespomenúť jeden z nich, ktorý sa stal v roku 1969-1970 a o ktorom niektorí veriaci ani netušia. Jeruzalemský pravoslávny patriarcha Benedikt vtedy zaviedol pozmenený Juliánsky kalendár na podnet Svetovej rady cirkví, čo spôsobilo zmenu výpočtu slávenia Paschy. V ten rok Blahodatný oheň nezostúpil v deň, ktorý bol podľa nového kalendára vypočítaný ako deň Veľkej Soboty. Šokovaný patriarcha Jeruzalema ihneď nariadil znovuzavedenie prvotného - Juliánskeho kalendára a z toho vyplývajúci pôvodný výpočet slávenia Paschy. Odvtedy Blahodatný oheň znovu schádzal a schádza nepozmeneným spôsobom, v ten istý deň do dnešných dní. Čo k tomu dodať? Ak je Boh za nás, kto je proti nám (Rim 8, 31)? Je to jedna z veľmi podstatných skutočností, ktorá nám vydáva svedectvo o pravosti Juliánskeho kalendára.

Želám všetkým nám, aby radosť zo Vzkriesenia Isusa Christa, radosť z Božej prítomnosti nás zohrievala v srdci každý deň nášho života.

Pripravila: **Silvia Knapová**

Blahodatnýj oheň v našom kraji

aktualitý

O Blahodatným svjatým ohňu znat asi každý pravoslávnyj christijan, ale malo čhto ho mal v cirkvi abo v svojim domi.

Po Blahodatnýj oheň prilítajú do Jerusaľima špeciálny letadla, jaký odlitajú do svojich eparchij, i tam postupni rozvažajú oheň po cerkvných seloch.

Toho roku nam dožýčľi totu radist', toto veľike čudo Voskresenija, pravoslávny podnikatele. Toty ša rozhodľi zdolaty totu dovhu dorohu. Blahodatnýj oheň sobi býľi prevžati na rumunským letisku SATU MARE, de priletilo špecijalne letadlo cez Bukurešť prjamo z Jerusaľima. Šťastni ho prevezľi i do našoho kraju.

Blahodatnýj oheň sobi postupni prevžal'i virujušči od Trebišova až po Poprad, v Michalovcoch ho prevžal vладыка JURAJ, ktorý tento oheň rozšíril v Michalovskej eparchiji. Vладыка Rastislav prevžal Blahodatnýj svjatýj oheň v seľi Lomne, de i služyl' bohosluženija.

Tov drahov chočeme bars šumni poďakovaty za veliku pomič jerejovi Janovi Rusinovi, kotrýj cez Rumunsku pravoslavnu cerkov dopomoch ku tomu, žebý sme maľi Blahodatnýj oheň i na Slovensku.

Taksamo patrit velike poďakovaňa i bratovi Milanovi Pašeňovi, Marianovi Kasardovi a Janovi Dovičakovi, kotrý nam prinesľi Blahodatnýj svjatýj oheň.

Za jich obetu jim chočeme vyjadriti velike poďakovaňa a želame jim mnohaja i blahaja lita!

Христос воскрес! Воистинно воскрес!

Drahí otcovia, bratia a sestry v Christu!

V dnešnej kázni by som vás chcel oboznámiť s jednou závažnou témou, ktorá je pre dnešného kresťana dosť alarmujúca pre duchovnú cestu k spásu.

Motívy potupovania svätého kríža tými, ktorí vedome nenávidia a bojujú proti krížu, sú plne pochopiteľné. No keď vidíme kresťanov, ktorí sa nechávajú vtiahnuť do tejto odpornosti, nemôžeme mlčať, lebo podľa slov sv. Bazila Veľkého, „kto mlčí pri pohľade na hriech, zrádza Boha“. Tzv. „**Hracie karty**“, ktoré možno, bohužiaľ, nájsť v domácnostiach, sú prostriedkom styku s démonmi, prostredníctvom nich človek vstupuje do kontaktu s démonmi, „**nepriateľmi Boha**“.

Uvediem vám jasný príklad rodiny, v ktorej jedno z detí hralo karty až do nepričetnosti. Po nejakom čase tieto už skoro dospelé deti zostali siroty a nemal sa o nich kto starať. Do svojej starostlivosti si ich vzala ich babka. Babka videla závislého vnuka iba ráno a večer kvôli tomu, lebo celý čas bol v kaviarni a hral karty. Požičiaval si peniaze, okrádal svoju rodinu, kamarátov, prepadal ľudí na ulici až dovtedy, keď z neho ostala iba troska, ktorá okrádala svoju rodinu a ľudí, ktorí ho mali radi. Aj napriek tomu, že mal svoju rodinu a mal sa kto o neho postarať, so závislosťou nevedel prestať. Tu vidíme jasný príklad, ako rýchlo sa možno dostať do stavu, kedy si človek neuvedomuje svoju vášeň a závislosť.

Štyri kartové farby nepredstavujú nič iné, než Christov kríž spolu s ostatnými posvätnými predmetmi: kopijou, hubkou, klincami- to je všetko to, čo bolo zdrojom utrpenia a smrti Božieho Vykupiteľa.

U nás sa karty hrajú všade. Ale málokto vie, aký zhubný vplyv majú na človeka. Zvyk hrať karty rozvíja vášnivú túžbu zvíťaziť nad súpermi a napomáha rozvoju pýchy. V prípade porážky sa hráč poddáva zlosti, hnevu, ba dokonca zúrivosti, alebo naopak skleslosti, zúfalstvu. Boli prípady, keď prehra v kartách viedla k samovražde. Často sa kartové hry končia podvodmi, bitkami, stratou majetku, vraždou.

Karty devastujú dušu človeka, a preto sú najobľúbenejším zamestnaním mágov, kúzelníkov, veštic, zlodejov, opilcov a pod. Pre kresťanov predstavujú obzvlášť nebezpečenstvo, lebo ohrozujú ich vlastný život i spásu ich duše.

V čom sa ukrýva vražedná moc kariet?

Hracie karty sú nástrojom, prostredníctvom ktorého vstupuje človek do kontaktu s démonmi. Boli vytvorené temnými silami ako rúhanie a potupovanie utrpenia nášho Hospoda Isusa Christa na kríži.

Karty predstavujú: kríž, na ktorom bol ukrižovaný Spasiteľ, kopiju, ktorou bol prebodnutý, hubku, na ktorej Mu podali ocot a štvorhranné klince, ktorými bol Spasiteľ pribitý ku krížu.

Karta „**ŽALUĎ, KRÍŽ**“ potupuje kríž, na ktorom bol ukrižovaný Spasiteľ na Golgote. „*(Isus) Niesol kríž svoj a vyšiel na miesto, ktoré sa volá Lebka, po hebrejsky Golgota. Tam Ho ukrižovali...*“ (Jn 19, 17-18).

Karta „**ZELEŇ, PIKA**“ potupuje kopiju, ktorou bol prebodnutý Spasiteľ na kríži. (v angl. „karta pika“ znamená čepeľ) „*ale jeden z vojakov Mu prebodol kopijou bok a hneď vyšla krv a voda.*“ (Jn 19, 34).

Karta „**ČERVENĚ, SRDCE**“ potupuje hubku na trstine opísanú v Evanjeliu. Presne ako povedal Christos ústami kráľa proroka Dávida: „*Dali sa mi najesť žlče, a keď som bol smädný, napojili ste ma octom*“ (Ž 68,22), tak sa aj stalo: „*Jeden z vojakov vzal hubku a napichujúc ju na trstinu dal sa mu napit'*“ (Mt 27, 48).

Karta „**GUEA, KÁRA**“ potupuje kované štvorhranné zaostrené klince, ktorými boli pribité ruky a nohy Spasiteľa k drevu kríža, ako prorokoval Hospodin ústami Dávida: „*Prebodli moje ruky a nohy*“ (Ž 22,17).

Lotor, ukrižovaný spolu s Christom po Jeho ľavici, podobne ako dnešní kartári potupoval utrpenia Božieho Syna a kvôli tvrdohlavosti sa vypravil navždy do priepasti. No lotor ukrižovaný po Jeho pravici sa na kríži kajal, a tým dosiahol večný život s Bohom.

Preto si dobre pamätajme, že pre kresťanov nemôže byť žiadna svetská vec predmetom úcty a nádeje. Jedine spasiteľný znak neporaziteľného Christovho kríža má byť našou oporou a nádejou!

Preto kresťan, ktorý hrá alebo má doma karty, stáva sa tupičom a rúhačom Christových utrpení na kríži a pripravuje si miesto v pekle spolu s diablom a všetkými jeho sluhami. Nezabúdajme na svedectvo evanjelistu Jána, ktorý v 19. kapitole vo veršoch 23 a 24 uvádza, ako vojaci losovali o Isusov odev! Nepodobá sa to na hracie karty, ktoré potupujú Christove utrpenie?

Každý, kto hral alebo hrá karty, mal by si uvedomiť a vyznať svoj hriech, aby spolu s vernými mohol raz povedať:

„*Hospodi, dal si nám svoj kríž ako zbraň proti diablovi, lebo ten sa desí a trasie a neodvažuje sa čeliť jeho moci, lebo kríž kriesi mŕtvych a zničil smrť.*“

Preto sa klaníme Tvojmu hrobu a zmŕtvychvstaniu!“

Amiň. Christos posredi nás!

Pripravil: čtec Marek Cicu

Vypočuj moju modlitbu (4.časť)

Sväté Písmo

Nasledujúce slová 4. žalmu Dávid hovorí nielen svojim druhom, no nám všetkým. Predkladá výzvu, v ktorej upozorňuje ľudí na to, že keď ich ovládne hnev, má to byť hnev spravodlivý, t.j. taký, ktorého cieľom nie je osoba blízkeho, ale jeho nesprávne, hriešne konanie a tiež vlastný hriech. Hnev sa, samozrejme, nesmie usídlieť v našom srdci natoľko, aby prešiel do zúrivosti, pretože tá nás zachváti tak, že ju už nebudeme vedieť ovládnuť. Tento stav je už stavom hriešnym.

4, 5 – ГНЕВАЙТЕСЯ, НО НЕ СОГРЕШАЙТЕ, ІАКЖЕ ГЛАГОЛЕТЕ ВЪ СЕРДЦІХЪ ВАШИХЪ, НА ЛОЖАХЪ ВАШИХЪ ОУМНІАЙТЕСЯ – Hnevajte sa, a nehrešte, o čom hovoríte vo svojich srdciach, (nad tým) truchlite na svojich lôžkach.

– Dávid nekarhá užitočný hnev, pretože ten môže byť pre hriešnika liekom na uzdravenie. Aj samotný Boh sa „hnevá“ na naše zlé skutky, aby nás zachránil. Podobne sa aj otec hnevá na zlé skutky syna, pretože mu na ňom záleží, chce sa oňho postarať dobre. Avšak zbytočne sa hnevá ten, kto si želá pomstiť sa, ten, koho ovládla pomstychtivosť, ten, kto hnevom ubližuje blížnemu. Ak sa niekto hnevá kvôli urážke voči nemu, vtedy hreší. No keď sa hnevá na hriech, aby napravil seba či iného, vtedy nehreší. Svoj hnev by sme mali najprv nasmerovať proti nepriateľovi človeka – otcovi lži, proti počiatku hriechu – diablu. K svojmu blížnemu budme súcitní, snažme sa ho láskavo napraviť. Ak si sa rozhneval, nedrž v sebe hnev – nehreš, pretože zakorenený hnev je nenávisť a „každý, kto nenávidí brata, je vrah“ (1Jn 3, 13). Ak budeš v sebe držať hnev, vlastne si v sebe zabil toho, koho si znenávidel. Hnev totiž ľahko skĺzne k podráždenosti, potom k zúrivosti a neskôr k nenávisti. A nenávisť je úplné zakorenenie sa hnevu do srdca človeka.

Mojžiš dal prikázanie nezabiť, no Dávid pokročil k príčine, t.j. dal prikázanie hriešne sa nehnevať, keďže hnev je často príčinou vraždy. Aj Isus Christos si želal vykoreniť hnev zo srdca ľudí a tak povedal: „Ten, kto sa hnevá na svojho brata, nech bude predaný ohnivému peklu“ (Mt 5, 22). Svätý Ján Zlatoústý hovorí, že spravodlivý hnev už nemusíme nazývať hnevom, ale múdrosťou a starostlivosťou.

V druhej časti svojho výroku nám Dávid radí mať skrúsenú dušu kvôli hriešnym myšlienkam v srdci. Ak radí bojovať už s myšlienkami, tým viac sa treba zaujímať o naše slová a skutky. Radí, aby si človek neľahol spať, kým neporozmýšľa o hriechoch, ktoré vykonal v priebehu dňa. Takto sa bude v nasledujúcom dni viac snažiť, aby nevykonal podobné zlé skutky, nevyslovil nehanebné slová, či nemyslel na veci zvrátené a hriešne.

Svätý Vasilij Veľký hovorí, že po skončení dňa sú potrebné vďaky za to, čo sme cez deň dostali alebo čo sme úspešne naplnili. No potrebné je aj vyznanie z toho, čo sa nám nepodarilo, v čom sme sa previnili, či už vedome alebo nevedome, či slovami, skutkami alebo v samotnom srdci, za to všetko máme Boha prosiť modlitbou. Rozpamätanie sa na minulé je veľmi užitočné, aby sme znovu neupadali do podobných hriechov.

Obe časti verša sú vlastne dvoma prostriedkami, ako smerovať svoj život k čistote, k spravodlivosti a tak k svätosti. Prvé sú ochranné – preventívne, druhé sú očistné – odstraňujúce dôsledky. Dávid odporúča používať oba. Hnevajte sa, a nehrešte je prostriedok ochranný, a o čom hovoríte vo svojich srdciach, (nad tým) trúchlite na svojich lôžkach, je prostriedok očistný. Ak si zvykneme konať podľa rady proroka, bude to počiatok našej cesty k cnostiam.

4, 6 – ПОЖРѢТЕ ЖЕРТВѢ ПРАВДЫ И ОУПОВАЙТЕ НА ГДА. – Prineste obetu spravodlivosti a nádejajte sa na Hospodina. – Tento verš je priamym pokračovaním predchádzajúcich slov proroka a završuje jeho výzvu k pokániu a k spravodlivému životu. Dávid pripája usmernenie o tom, ako je možné dôjsť k spravodlivému životu. Nestačí zdržiavať sa zlého, je potrebné konať aj dobro. Preto neskôr radí: „Stráž sa zla a konaj dobro“ (Ž 33, 15). Naozaj, nekonanie dobra (cnosti) tiež podlieha súdu, nielen konanie hriechov. Aj tí, čo nenakŕmili hladného, nenapojili smädného, neodeli nahého – oni síce neboli chamtiví, nemilovali majetok, nekradli, nezabili, nesmilnili, no keďže nekonali milosrdenstvo, budú odovzdaní večnému trestu a nekončiacim mukám. Stránenie sa hriechu nám k spásu nestačí, ak spolu s tým nebudeme konať dobro (milosrdenstvo) a žiť cnostne.

„Prineste obetu spravodlivosti.“ – Čo to znamená? Je to výzva, že máme hľadať spravodlivosť, usilovať sa o ňu, konať spravodlivé (dobré) skutky. Je to najväčší dar pre Boha. Takáto obeta je Bohu príjemná, žertva veľmi milá, dar, ktorý nepozostáva zo zabitia oviec či dobytky. V tomto výraze nachádzame predobraz života v Cirkvi – namiesto krvavých obiet sa požadujú duchovné obety, t.j. spravodlivo vedený život. Spravodlivosťou Dávid nazýva cnosť vo všeobecnosti, podobne ako spravodlivým človekom nazývame toho, kto má všetky cnosti a nie len jednu či niektoré. Táto obeta spravodlivosti nevyžaduje peniaze, nôž, obetný stôl, oheň, nepremieňa sa na dym, zápach a popol, ona sa uskutočňuje srdcom, ktoré ju prináša. Pre takúto cnosť nie je potrebné bohatstvo, chudoba nie je prekážkou, netreba zvláštne miesto, ani nič podobné, no kdekoľvek sme, všade ju môžeme prinášať – sami môžeme byť kňazom, obetníkom, nožom aj obetou, hovorí svätý Ján Zlatoústy.

„Nádejajte sa na Hospodina.“ – Konajte spravodlivo, čiňte dobré skutky, snažte sa o spravodlivosť a tú prinášajte Bohu ako obetu, no k tomu všetkému pridajte nádej na Boha a Božiu pomoc. Neklad'te nádej na seba, na svoj um a silu, a to ani vtedy, keď budete konať dobro a získate spravodlivosť, no vždy sa nádejajte na Boha. Spolu so spravodlivosťou žiada prorok od nás aj túto cnosť – dôverovať Bohu, dúfať v Neho, spoliehať sa na Neho, nespoliehať sa na nič svetské (pozemské), no strániť sa takých vecí a priľnúť k Bohu. Veci pozemské sú ako sny a tieň, ba ešte menej – objavujú sa a zas miznú (strácajú sa), no nádej na Boha je večná, nemení sa, prináša dokonalé bezpečie a má moc urobiť nepremožiteľným toho, kto ju má.

Pripravil: **protodiakon Ján Husár**

Použitá literatúra:

Афанасий Великий, св.: Творения в четырех томах. Том 4. Москва: Спасо-Преображенский Валаамский монастырь 1994.

ИОАНН ЗЛАТОУСТ, св.: Творения. Том 5. Свято-Успенская Почаевская Лавра 2005.

ВАСИЛИЙ ВЕЛИКИЙ, св.: Беседы на псалмы. Московское Подворье Свято-Троицкой Сергиевой Лавры, 2000.

РАЗУМОВСКИЙ, Г.: Объяснение священной Книги псалмов. Москва 2006. ISBN 5-7429-0120-8.

V období medzi Nanebovstúpením a Päťdesiatnicou medzi bratmi povstal Peter a predniesol návrh na doplnenie počtu apoštolov. Bolo tam prítomných asi stodvadsať ľudí. Ako hovorí sv. Ján Zlatoustý, stalo sa tak za všeobecného súhlasu prítomných. Podstata veci je v tom, že Cirkev je budovaná podľa zborového princípu. Keď sa apoštoli po Tajomnej večeri hádali, kto z nich bude prvý v nebeskom Kráľovstve, Isus ich napomenul a povedal: „Len jeden je Váš Učiteľ, vy všetci ste bratia...“ (Mt 23,8). Apoštol Peter dobre poznal tento princíp, ale ako starší medzi bratmi predniesol návrh na riešenie tejto veci (Sk 1, 15).

Podávaný návrh apoštol Peter zdôvodňuje slovami Písma, v ktorom Boh prostredníctvom Svätého Ducha a ústami

Dávida vyriekol svoje proroctvo o Judášovi, jeho konaní a osude. V tomto texte máme viaceré dôležité pravdy: Písmo obsahuje Bohom zjavené slová a jeho platnosť je trvalá. Hoci od Dávida do Judáša uplynulo viac ako 900 rokov, Božie slovo nič nestratilo na svojej aktuálnosti a v príslušnom čase sa naplňuje. V tom je nezvratnosť prorockého slova. Súčasne tým apoštol Peter naznačil charakter Judášovho postavenia a jeho postoja voči Christu. Ukázal sa ako „vodca tých, čo zajali Isusa.“ Peter nesúdi Judáša, nehanobí jeho osobu, ale iba objasňuje, čo sa stalo. Judáš sa takýmto vodcom nestal z donútenia, ale cez svoje slobodné rozhodnutie. Súdiť ho bude spravodlivý Boh, hoci dôsledky svojho konania znášal už v tomto svete. Tak sa treba pozerať na každý hriech (Sk 1, 16).

Judáš, podobne ako aj ostatní apoštoli, bol povolaný na apoštolskú službu a mal tú istú možnosť uveriť v Christa a pochopiť veľkosť i zmysel Jeho spasiteľskej služby. Preto Peter jednoznačne povedal: „Patril totiž do nášho počtu a dostal podiel na tej istej službe“ (Sk 1,17).

V tejto kapitole Skutkov apoštolov sú uvedené ďalšie podrobnosti o tragickej smrti Judáša, o ktorých sa nehovorí v Evanjeliách. Sú nimi: získanie poľa za nespravodlivú mzdu, neprávosť, pád dolu, rozlomenie jeho tela a vyliatie vnútorností. Ako Judáš kúpil pole? Vysvetlenie je nasledujúce: za peniaze, ktoré dostal za zradu Spasiteľa, bolo Židmi kúpené pole pre pochovávanie cudzincov. Keďže uvedené peniaze boli cenou krvi, lebo Christos bol odsúdený na smrť, nazvali to pole Akeldama, t.j. Pole krvi. Pole krvi patrí skutočne Judášovi, lebo je kúpené za jeho peniaze, hoci on ich hodil na dlažbu chrámu so slovami: „Zhrešil som, lebo som zradil nevinnú krv“ (Mt 27, 4). Ti, čo kúpili pole, dokončili Judášovo dielo, aby sa naplnilo Písmo. Ďalej apoštol Peter hovorí, že Judáš padol dolu (hlavou), spáchal smrť obesením a pád, o ktorom je tu reč, nie je nič

iné, než pád mŕtveho tela na zem, ktoré sa v polovici rozlomilo a vyšli z neho Judášove vnútornosti (Sk 1, 18-19).

Tragický koniec Judáša je predpovedaný Duchom Svätým prostredníctvom úst Dávida v žalme 62, 26 a v žalme 108, 8. Je napísané: „Jeho dvor nech spustne a nech niet nikoho, kto by na ňom prebýval, a jeho biskupstvo nech prevezme iný.“ Judáš svojím činom prišiel o všetko. Nebude môcť použiť k svojmu dobru ani tridsať strieborných, ani to, čo za nich bude kúpené. Pozemok, kúpený za jeho peniaze sa stal „miestom mŕtvych“ - cintorínom pre cudzincov. Dôležitejšie je však to, že sa opustilo miesto v apoštolskom zbore, chýbal nositeľ apoštolskej a biskupskej služby. Na toto opustené miesto má byť vyvolený iný zodpovedný služobník Christa. Teda musia sa naplniť slová proroctva, voľba nového apoštola (Sk 1, 20).

Po tomto objasnení potreby doplnenia apoštolského zboru apoštol Peter prechádza k ďalšej veľmi dôležitej otázke, a to k podmienkam a vlastnostiam, ktorými sa má vyznačovať nový apoštol. Podmienka znela jednoznačne: „Musí to byť jeden z tých mužov, ktorí boli s apoštolmi celý čas, kým medzi nimi prebýval Christos, a to od Jánovho krstu až po Jeho Nanebovstúpenie a bol svedkom aj Jeho vzkriesenia. Viera vo vzkriesenie bola vlastne korunou vyznávačstva. Je to základ našej viery a hlavne pravda apoštolskej kázne (Sk 1, 21-22).

Spomínaným podmienkam vyhovel dvaja: Jozef, ktorý sa volal Barsabáš, s prírmením Spravodlivý, a Matej, ktorý patril k 70 apoštolom Isusa. Títo dvaja boli prijatí celým prítomným zhromaždením, ale konečnú voľbu apoštola ponechali na vôľu Christovu. Toto želanie je vyjadrené v ich modlitbe, ktorá je prvou spoločnou a aktuálnou modlitbou Skutkov apoštolských: „Ty, Pane, znalec srdiec všetkých, ukáž, ktorého z týchto dvoch si si vyvolil.“ Po tejto modlitbe bol hodený lós a ten padol na Mateja, ktorý bol pridružený k jedenástim apoštolom ako rovnocenný apoštol Christov. Spôsob voľby losovaním je dobre známy, ustanovený ešte v Starom Zákone (3 Mjž 16,8; 4 Mjž 17,1; atď). Takýmto spôsobom boli volení kňazi v jeruzalemskom chráme k službe každého dňa. O apoštolovi Matejovi nemáme však dostatočné správy o jeho ďalšej činnosti. Podľa tradície kázal medzi Židmi a v Etiópii. Ukameňovaný bol v Jeruzaleme na príkaz veľkňaza Annáša, veľkého nepriateľa kresťanstva. Druhý z kandidátov Jozef bol biskupom v Judsku (Eleutheropolise) (Sk 1, 23-26).

Pripravil: **Miroslav Knap**

zdroj: PRUŽINSKÝ Š., Skutky svätých apoštolov, Pravoslávne biblické komentáre 5, Metropolitná rada Pravoslávnej cirkvi na Slovensku 1996, s. 22-27.

Žirovickaja

Ikona Božej Matky

Zjavenie čudotvornej ikony „Žirovickej“ bolo v 15. storočí za nasledujúcich okolností. V roku 1470 pastieri mestečka Žirovic Hrodenskej oblasti uvideli v lese, ktorý patril pravoslávnenému litovskému veľmožovi Alexandrovi Soltanovi, neveľkú ikonu Božej Matky v žiarivých lúčoch svetla. Keď vychádzajúce svetlo z ikony pomínulo, pastieri, pokloniac sa ikone, ju zvesili zo stromu a odniesli Alexandrovi Soltanovi, ktorý ju zatvoril do truhlice. Na nasledujúci deň sa ikona v truhlici nenachádzala. Po nejakom čase tí istí žirovickí pastieri znova našli ikonu na tom istom mieste a opäť ju priniesli Soltanovi, ktorý sa nepovažoval byť dôstojným držať zázračnú ikonu doma, a tak pre ňu postavil chrám. V roku 1560 celý chrám zhorel a všetci si mysleli, že ikona bola zničená.

Jedného dňa prišli kresťanské deti k hore, na ktorej úpätí stál zhorený chrám. Tu sa im zrazu ukázala nejaká Panna v žiarivom svetle, ktorá sedela na kameni. Keď sa miestni obyvatelia priblížili k tomu kameňu, uvideli na ňom horiacu sviecu a keď k nej prišli ešte bližšie, uvideli aj samotnú ikonu.

Po sto rokoch okolo nového chrámu vznikol monastier. Veriaci, ktorí sa prihádzali pokloniť ikone mali zvyk si naberať vodu z prameňa, kde sa po prvý raz zjavila čudotvorná ikona a tiež brali kúsočky z kameňa, na ktorom sa po tretíkrát ikona zjavila.

Modlitby pri tejto ikone pomáhajú pri rôznych telesných chorobách.

Sviatkovanie tejto ikony je ustanovené na 7./20. mája.

Modlitba:

O premilosérdnaja Hospože, Divo Bohoródice! Kijima ustnáma prikonnúsja ko svjatytni Tvojej, ilí kījimi slovesý ispovím ščedróty Tvojá, l'údem javl'ájemyja: niktóže bó, pritekájaj k Tebí, otechódit tóšč i neuslýšan. Ot júnosti mojejá vzyškach pómošči i zastuplénija Tvojehó, i nikolíže lišén bých milosérdija Tvojehó. Zríši, Hospože, skórbí sérdca mojejó i jázvy duší mojejá vísi. I nýňi, kol'inopriklonénno predstojá

préd prečístym Tvojím obrazom, molénija moja prinošú Tí. Ne liší mja vsesíl'-naho chodátajstva Tvojehó v deň skórbí mojejá, i v deň pečáli mojejá zastupí mja. Tóka sléz mojích ne otvratísja, Vladýčice, i rádosti moje sérdce ispólni. Pribížišče i predstátel'stvo búdi mňi, Milostivaja, i svíta Tvojehó zarjámi úm mój prosvití. I ne tókmo o sebi molú Tjá, no i o ľúdech, pritekájuščich k zastupléniju Tvojemú. Cérkov Sýna Tvojehó vo bláhosti sobľudí i ohradí jú ot zlokóznennych navítov vráh, vostajúščich na nú. Archipástyrem našim poslí pómošč Tvojú vo apóstol'stvi i sochraní ich zdrávy, dolhodénstvujušči, právo právjašči slóvo ístiny Hospódni. Pástyrem isposí u Bóha Sýna Tvojehó révnosť i bďínije o dúšach vručénneho ím stáda slovénneho i dúch rázuma i blahočéstija, čistotý i právdy božéstvennyja im nizposlí. Isprosí tákožde, Vladýčice, u Hóspoda vlastém prederžáščim i hradopravítelem múdrost' i sílu, sudijám právdu i neliceprijátije, vsím že pritekájuščim k Tebí dúch celomúdrija, smirennomúdrija, terpínija i ľubvé. Ješčé že molú Tjá, Premilosérdnaja, osiní stranú našu króvom Tvojejá blahostýni, i izbávi jú ot bídstvij stichíjnych, našéstvija inopleménnikov i meždousóbných nestrojénij, da vsí živúščiji v néj, v ľubví i míri prebyvájušče, tíchoje i bezmja-téžnoje žitijé poživút, i blahá víčnaja molítvami Tvojími unasľidivše, vozmóhut kúpno s Tobóju voschvaláti Bóha na nebesí vo víki. Amíň.

Pripravila: **Juliána Polakovičová**

Zdroj: <http://www.patriarchia.ru/db/text/914010.html>

Nebojácný blažený Nikolaj

na zamyslenie

Výnimočnou nebojácnosťou sa vyznačovali blázni pre Christa. Blažený Nikolaj behal po uliciach mesta Pskov robiac zo seba blázna, odhaľujúc ľuďom ich tajné hriechy a predpovedajúc to, čo sa im stane. Keď cár Ivan Hrozný vošiel do Pskova, celé mesto bolo z hrozného cára v strachu a úžase. Pred každým domom bol položený chlieb a soľ na cárovo privítanie, ale ľudia sa neukazovali. Keď starosta mesta pred chrámom priniesol cárovi na podnose chlieb a soľ, cár prevrátil podnos, takže chlieb a soľ padli na zem. Vtedy sa pred cárom objavil blažený Nikolaj v dlhej košeli, opásaný konopou, hral sa s palicou ako dieťa a kričal: „Ivanuška, Ivanuška, jedz chlieb a soľ, a nie ľudskú krv.“ Vojaci ho chceli chytiť, ale on utiekol a schoval sa. Keď sa cár dozvedel o tomto blaženom človeku, kto je a čo je, navštívil ho v jeho tesnej komnate. Bol prvý týždeň Veľkého pôstu. Keď sa Nikolaj dopyčul, že k nemu prichádza cár, našiel niekde kus surového mäsa a keď cár vstúpil do jeho kúpeľne, Nikolaj sa poklonil a ponúkol cárovi mäso: „Jedz Ivánuška, jedz!“ hrozný cár mu nazlostene odpovedal: „Ja som kresťan a nejem mäso cez pôst.“ Vtedy mu Boží človek rýchlo odpovedal: „Ty činiš niečo ešte oveľa horšie: kŕmiš sa ľudským mäsom a krvou, zabúdajúc nielen na pôst, ale aj na Boha!“ Táto lekcia vošla hlboko do srdca cára Ivana a zahanbený hneď odišiel z Pskova, kde mal v pláne urobiť veľkú masakru.

Spracoval: **prot. Peter Soroka**

Zdroj: Úvahy sv. Nikolaja Srbského

Svätí mučeníci Esper, Zoja a ich synovia Kiriak a Feodul trpeli za vieru Christovu v II. storočí počas Ardiannovho (117 – 138) prenasledovania. Svätí manželia prijali kresťanstvo v detstve a svoje deti tiež vychovávali v hlbkej viere. Všetci boli otrokmi u významného Rimana Katulla, ktorý žil v maloázijskom meste Attalia. Svätí slúžili svojmu pánovi, no nikdy sa nepoškvrnili jedlom obetovaným modlám (nikdy ho nejedli). Pohanovia dokonca museli takéto jedlo jesť.

Raz Kutull poslal svätého Espera kvôli pracovným záležitostiam do Tritonie. Vtedy sa Kiriak a Feodul rozhodli ujsť, lebo sa nechceli nachádzať v stálom kontakte s pohanmi. No svätá Zoja neblahoslavovala svoje deti, aby tak postupovali. Vtedy mládenci prosili požehnanie svojej matky, aby mohli otvorene vyznávať svoju vieru v Christa. I dostali ho.

Keď bratia povedali Kutullovi, že sú kresťania, začudoval sa, no nevydal ich na mučenie, ale poslal ich spolu s ich matkou k svätému Esperovi v Tritoniju. Nádej sa totiž, že rodičia presvedčia svoje deti, aby sa zriekli Christovej viery. V Tritoniji rodina prežila nejaký čas v pokoji a pripravovala sa na mučenie, ktoré ich čakalo.

V deň narodenín Katullovoho syna boli otroci privedení späť do Attalie. V dome vystrojili hostinu na počesť bohyně Fortuny. Otrokom zo stola pána poslali jedlo, medzi iným i mäso a víno obetované pohanskej bohyni. Ale svätí sa jedla ani nedotkli. Zoja vyliala víno na zem a mäso vyhodila psom. Keď sa o tom dozvedel pán domu Katull, prikázal mučiť Zojiných synov.

Kiriaka a Feodula zavesili na strom a trhali ich telá železnými nástrojmi priamo pred zrakom ich rodičov, no rodičia ich utvrďovali vo viere a prosili ich, aby vydržali do konca, aby sa nezriekli Isusa Christa.

Neskôr i sami rodičia Espera a Zoja boli kruto mučení. Nakoniec všetkých štyroch mučeníkov hodili do rozkalenej pece, kde s modlitbou odovzdali svoje duše Bohu. Ich telá sa uchovali, oheň sa ich ani nedotkol. A počas mučenia bolo počuť anjelský spev, ktorý ospevoval podvih vyznávačov nášho Pána.

Deň pamiatky je 2. máj.

Svätými mučeníkmi Espere, Zojo, Kiriache i Feodule, molíte Bóha o nas!

Spracoval: **čtec Alexander Haluška**

Zdroj: www.pravoslavie.ru

Detská stránka

súťaž

Milé deti, v tomto čísle Istiny sme si pre Vás pripravili zopár úloh. Veríme, že sa niečo nové naučíte. Úlohy nám zašlite prosíme do redakcie Istiny najneskôr do 31.05.2014. Vyžrebovaný výherca bude odmenený. Prajeme Vám veľa úspechov!

1. Poukladajte správne slovíčka do viet:

a) Blahoslolí, mojá, Hóspoda, i vsjá mojá, imjá svjátoje Blahoslóven jesí

Pomôcky: Hóspodi, dušé, Jehó, vnútrenňaja

b) Svját, svját,Hóspod' Savaóft, ispólň..... i zemľá slávy Tvojejá: osánna v, blahoslóven hrjadýj vo Hospódne: osánna v výšnich.

Pomôcky: ímja, nébo, výšnich, svját

c) svít ístinnyj, Dúcha nebésnaho, víru ístin-
nuju, nerazďíľňij Trójici..... : tá bo nás spaslá jest'.

Pomôcky: prijáchom, poklaňájemsja, Vid'ichom, obritóchom

2. Usporiadaj jednotlivé udalosti číslami 1 – 13:

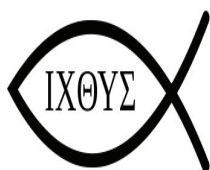
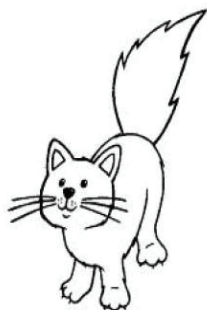
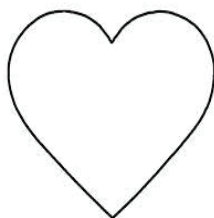
- () Zajatie Isusa Christa
- () Roždestvo (narodenie) Isusa Christa
- () Ukrižovanie Isusa Christa
- () Svadba v Káne Galilejskej
- () Bohojavlenije (Bohozjavenie) Isusa Christa
- () Voznesenije (Nanebovstúpenie) Isusa Christa
- () Sošestvije (Zoslanie) Sv. Ducha
- () Útek Isusa Christa do Egypta
- () Vchod Isusa Christa do Jeruzalema
- () Preobraženije (Preobrazenie) Isusa Christa
- () Tajnaja (Tajomná) večera
- () Voskresenije (Zmŕtvychvstanie) Isusa Christa
- () Odsúdenie Isusa Christa

3. Aké symboly používali ranní kresťania? Správne odpovede zakrúžkujte.

ΑΩ

4. Prepíšte básničku od Ľudmily Šandalovej písanými písmenkami:

Moja mamka

Rano vstanu, pretru očka,
slucham naokolo.

Či už vstala i mamočka,
či čuty jej holos.

Serdečko mi pidskočilo
poznám ju po choďi.
Býty s mojov mamkov milo,
to sonečko vschodyť.

Rozjasňuje dušu moju,
je pachota v kviťi.
Spivanočka ptaška z haju,
što znat veselyty.

Za usmich jej dobrých lyčok,
za ruký laskavý,
ďakuju ťi každýj dnyčok,
Bože vičnoj slavý.

5. Vymaľujte obrázok:

6. Vymaľujte obrázok:

Pri stvorení všetkého hmotného a viditeľného stvoril Boh i svet neviditeľný. Biblia to nazýva „nebesá“, alebo „nad nebesami“. Nech je popis akýkoľvek, môžeme povedať, že nie je súčasťou materiálneho sveta. Neexistuje v priestore, nemá fyzikálny rozmer. Jeho polohu nemôžeme dosiahnuť cestovaním v galaxií, ani ho nájsť na mape stvoreného sveta.

Neviditeľný svet existuje ako svet odlišný od vytvoreného materiálneho vesmíru a je úplne odlišný od nestvorenej, absolútne najduchovnejšej existencie Boha.

Neviditeľná stvorená realita pozostáva zo zástupov síl, ktoré nemajú telá, nazývame ich anjeli. Anjeli sú jediná kategória nehmotných alebo netelesných síl neviditeľného sveta. Ľudom sú predstavovaní „v podobe človeka alebo veľa očí a šesť krídel“. Malo by nám byť jasné, že sú to iba symbolické opisy. Oni nemajú telá ani žiadne hmotné vlastnosti, sú to čisto duchovné bytosti.

Poznáme deväť zborov netelesných síl tzv. Zástupov sú to: anjeli, archanjeli, mocnosti, panstvá, sily, kniežatá, tróny, cherubíni a serafíni. Serafini sa opisujú ako neustále oslavujúci Boha, neprestajne sa Mu klaňajúci a naveky šíriaci oslavným hlas **Svätý, Svätý, Svätý**. Tí, ktorí sa nachádzajú v strede zoznamu, sú ľuďom málo známi.

Najznámejší anjeli sú Gabriel, čo znamená „hrdina Boha“, on bol nositeľom dobrých správ o narodení Christa, a najvyšší veliteľ duchovnej Božej armády Michal, čo znamená „kto je ako Boh“.

Anjeli a archanjeli sa považujú za čínorodých pracovníkov, poslov a bojovníkov zápasiacich s duchovným zlom, ale aj za sprostredkovateľov medzi Bohom a svetom. Zjavujú sa v rôznych podobách ľuďom v Starom a Novom Zákone i v živote Cirkvi. Anjeli sú tí, ktorí prinášajú moc a zastúpenie Boha a ktorí sú poslami Jeho správ pre spásu sveta.

Zjavenia netelesných síl sa všeobecne opisujú ľuďom „fyzickým spôsobom“ („šesť krídel“, „veľa očí“, alebo „v podobe človeka“). Musí byť však jasné, že tieto opisy sú iba symbolické. Anjeli nemajú telá a teda ani žiadne hmotné vlastnosti. Sú to čisto duchovné bytosti.

Spracovala: **Radka Baková**

Zdroj: HOPKO, Thomas, Základy Pravoslávnej viery I., Vierouka, Prešov, 2012, s. 38-39.

Otázky a odpovede

Otázka: „Sláva Isusu Christu! Otče, viem, že po Veľkom pôste začína obdobie „svadiieb“, obdobie obručeníj a vinčaniij. Chcel by som sa opýtať, aký majú význam koruny, resp. vence pri obrade vinčaniija? Ďakujem.“

Odpoveď: „Sláva na viki Bohu! Vo Svätom Písme sa vence spomínajú ako znamenia slávy, radosti, víťazstva, pochvaly, spravodlivosti a života. V súvislosti s udeľovaním sv. Tajiny manželstva Cirkev ustanovila kladenie vencov na hlavy ženicha a nevesty v prvom rade ako znak počestnosti a mravnej čistoty ich života až po vstup do manželstva, ako vzdanie cti za zachované panenstvo. Vence pri obrade manželstva sú teda symbolom víťazstva mladomanželov nad hriechmi a vášňami, pochvalou za úspešne zvládnutý ťažký boj s pokušeniami počas detstva a mladosti, znak ich duchovného a mravného hrdinstva a vernosti Bohu, Evanjeliu a Božím prikázaniam.

Druhou príčinou udeľovania vencov pri slúžení sv. Tajiny manželstva je pripomenúť mladomanželom kráľovskú česť, ktorú dostal človek ako vládca zeme, pretože manželia sa budúcim rodením detí stávajú spoločne s Bohom spolutvorcami života na Zemi. Takýmto spôsobom sa pozhŕňajú na založenie rodiny ako domácej Cirkvi a rodenie potomstva, čím sa im udeľuje rodičovská moc nad deťmi, ktorú majú využívať so všetkou úctou a láskou k deťom pre ich všestranné dobro a najmä spásu.

Treťou príčinou udeľovania vencov je pripomenutie mladomanželom aj všetkým prítomným, že my veriaci v Christa sme Božím ľuďom a kráľovským kňazstvom, že zmyslom a cieľom nášho života je v prvom rade získanie venca života, čiže spásy v Božom Kráľovstve podľa slov z knihy Zjavenia: „Buď mi verný až do smrti a dám ti veniec života“ (Zj 2, 10). Až získanie spásy bude najväčším, definitívnym a ko-

nečným víťazstvom mladomanželov, ktoré im už nikto nebude môcť vziať. Spása sa v manželstve získava životom podľa Božích prikázaní, účasťou na bohoslužbách a svätých Tajinách, modlitbou, pôstom, mravnou čistotou oboch manželov, ktorá je dôležitá nielen pred vstupom do manželstva, ale aj v ňom, a rodením detí podľa slov Svätého Písma, že „žena... sa spasí rodením detí, ak vytrvá vo viere a láske, v posväcovaní a mravnej čistote“ (1Tim 2, 14-15). Pod mravnou čistotou (csl. celomudrijem) v manželstve treba rozumieť manželskú vernosť a slušnosť vo vzájomnom spoluzití, ktoré má byť čestným a svätým.

Vence pri udeľovaní sv. Tajiny manželstva môžu mať aj podobu korún ozdobených ikonami Christa (u ženícha), Bohorodičky (u nevesty) a vzácnymi kameňmi (drahokamami) v duchu prokimená, ktorý sa spieva hneď po „vinčianiji“ a znie: „Položil jesi na hlavach ich vincy, ot kamenej čestnych, života prosiša u Tebe, i dal jesi im“ (Položil si na ich hlavách vence zo vzácných kameňov, prosili Ťa o život a Ty si im ho dal). Symbolika korún je úplne zhodná so symbolikou vencov, ktoré sa pletú zo živých rastlín na znak života a radosti. Nech teda víťazí a prekvitá život a radosť!

S úctou a láskou v Christu

prot. Štefan Pružinský, ml.“

PRAVOSLÁVNA BOHOSLOVECKÁ FAKULTA
PREŠOVSKÉJ UNIVERZITY V PREŠOVE

Vám ponúka možnosť študovať:
študijné programy v študijnom odbore
3.1.14 SOCIÁLNA PRÁCA

CHARITATÍVNA A SOCIÁLNA SLUŽBA
(Bc., Mgr. a PhD.) a
PREVENTÍVNA SOCIÁLNA PRÁCA
(Bc.)

Študentom sú zdarma ponúknuté
špecializačné kurzy napr. na zlepšenie
komunikačných kompetencií, sebazpoznania,
zvládanie stresu, na riešenie konfliktov a pod.

Člen renomovanej svetovej
organizácie, ktorá určuje
smerovanie v sociálnej práci.

Najlepšia fakulta
svojho druhu na Slovensku
v roku 2012.

študijný program
PRAVOSLÁVNA TEOLÓGIA
v študijnom odbore
2.1.15 PRAVOSLÁVNA TEOLÓGIA
(Mgr. a PhD.)

Jediný Inštitút gréckeho jazyka
na Slovensku

Možnosť sebarealizácie a praktického
vzdelávania v OZ ANGELOS, NS SMILE
BPM - SYNDESMOS

Masarykova 15
080 01 Prešov

č. tel. 051/7724729; 051/7721216, mobil: 0905 572 879
<http://www.unipo.sk/pravoslavna-bohoslovecka-fakulta>

Zbor rusínskych svätých

osobnosti našich dejín

Sviatok **Zboru rusínskych svätých** (*Собор Карпаторусских святых*) je ustanovený rozhodnutím Posvätnej synody Ukrajinskej pravoslávnej cirkvi MP zo dňa 22. novembra 2006. Slávi sa vždy v prvú nedeľu po 24. máji, kedy sviatujeme apoštolom rovných Kirila a Metoda. Tohto roku to vychádza na **1. júna 2014**.

Do **Zboru rusínskych svätých** sú zaradení:

- **apoštolom rovný Kiril** (Cyril, + 869) a **Metod** (+ 885) - sviatok 24. mája,

- **apoštolom rovné knieža Rastislav Veľkomoravský** (+ 870) - sviatok 28. októbra,

- **prepodobný Ioann Český (Ján Pustovník)** (+ okolo 886) - sviatok 7. júla,

- **svätí bratia:**

- **prepodobný Mojsej Uhrín (Mojžiš Uhorský)** (+ okolo 1043/po 1051) - sviatok 28. októbra,

- **prepodobný Efrém Uhrín (Uhorský)** (+ 1053) - sviatok 10. februára a 24. júna,

- **mučeník Georgij Uhrín (Juraj Uhorský)** (+ okolo 1015) - sviatok 6. augusta,

- **svätý Alexij Tóth** (+ okolo 1909) - sviatok 7. mája,

- **svjaščennomučenník Maxim Gorlický (Sandovič)** (+ 1914) - sviatok 6. septembra,

- **ispovedník Dositej (Vasič), metropolita Záhrebský** (+ 1945) - sviatok 26. januára,

- **prepodobný Alexej Rusínsky** (+ 1947) - sviatok 2. decembra,

- **prepodobný Iov (Jób) Uhoľský** (+ 1985) - sviatok 28. júla a 22. októbra.

V centre Moskvy pri Chráme svätiteľa Nikolu stojí od roku 2009 kríž, ktorý posvätil igumen Kiril (Sacharov). Tento kríž je úctou k trpiteľom, pravoslávnyim Rusinom, za ich vieru a národnosť.

Pripravil: **Miroslav Knap**

Zdroje:

http://ruskline.ru/monitoring_smi/2009/05/30/prazdnovanie_sobora_karpatorusskich_svyatykh_v_moskve/

<http://drevo-info.ru/articles/23063.html>

Prosba o modlitby

aktuality

Všetkých prosíme o modlitby za vladyku Jána a vladyku Timoteja, biskupov Antiochijského patriarchátu. Tento mesiac uplynie rok, odkedy ich zajali sýrski povstalci a sú odvtedy nezvestní.

Od Hospoda Boha im vyprosujeme veľa síl, trpezlivosti, nádeje a Božej blahodati.

Pripravila: **Silvia Knapová**

Výklad 2. listu Korinťanom

nové knihy

Práve bol vydaný výklad na ďalšiu knihu Nového Zákona, a to na Druhý list apoštola Pavla Korinťanom od autora **profesora prot. ThDr. Štefana Pružinského, CSc.**

Tento výklad dopĺňa výklady, ktoré už sú vydané. Ide o výklady **Nového Zákona**:

Úvod do Svätého Písma Nového Zákona,
Evanjelium podľa Matúša (2 diely),
Evanjelium podľa Marka,
Evanjelium podľa Lukáša (2 diely),
Evanjelium podľa Jána (3 diely),
Skutky svätých apoštolov,
Všeobecný list sv. apoštola Jakuba
1. list sv. apoštola Jána Teológa,
2. a 3. list sv. apoštola Jána Teológa,
List sv. apoštola Pavla Rimanom,
1. list sv. apoštola Pavla Korinťanom,
2. list sv. apoštola Pavla Korinťanom,
List sv. apoštola Pavla Galat'anom.

Všetky knižné tituly si môžete zakúpiť v skriptárni na PBF, alebo na požiadanie pošleme z redakcie časopisu Istina.

Profesorovi Štefanovi Pružinskému prajeme mnohaja i blahaja lita!

Pripravil: **Miroslav Knap**

ПРАВОСЛАВНЕ
БІБЛІЧКІ
КОМЕНТАРІ
8

Prot. Štefan Pružinský

DRUHÝ LIST
SVÄTÉHO APOŠTOLA PAVLA
KORINT'ANOM

Čtec - prvý stupeň kňazstva

liturgika

Historický pohľad na službu čteca v Cirkvi

Čtec (predčítateľ, lat. lektor, gr. αναγνώστης) ako najnižší stupeň kňazstva je v Cirkvi spomínaný už v 2. st. sv. Justínom Mučeníkom rovnako aj Tertuliánom. Už v 2. st. sa totiž čtec spomína ako stupeň, ktorý je oddávna. O tomto stupni taktiež hovorí aj sv. Cyprián a miestny Antiochijský snem v r. 341. Vzhľadom na to, že niektorí prisluhujúci v chrámoch v raných dobách čítali z bohoslužobných kníh bez určenia či povolenia biskupa, VII. všeobecný snem v roku 787 v znení 14. kánonu nariadil, že ten, ktorý chce vykonávať povinnosti tohto cirkevného poslanca, musí byť biskupom vysvätený za čteca.

Povinnosťou čteca bolo predčítanie Svätého Písma, a to všetkých kníh Starého Zákona a Nového Zákona. Skutky apoštolské a listy svätého apoštola Pavla. Lazar Mirkovič vo svojej knihe Pravoslávna liturgika objasňuje rozdiel medzi čítaním čteca a diakona takto: „Toto predčítanie sa rozlišovalo od čítania Evanjelia diakonom tým, že diakon čítal Evanjelium z vyvýšeného miesta so slávnostnými úvodnými formulami (Mir vsim, Aliluja), zatiaľ čo čteci predčítali Sv. Písmo Starého Zákona a Apoštola z nižších stupňov ambona a bez týchto úvodných formul začínajúc čítanie jednoduchšie: Tade légei ó Kýrios (To povedal Pán). Čtec a spevák tvoria teda prvý stupeň kňazstva. Stupeň, ktorý ako prípravný musí absolvovať každý, kto sa pripravuje na prijatie služby kňazskej.

Chirotesia na čteca

Chirotesia na čteca nie je tajinou, ale mala by byť len slávnostným obradom vydelenia najschopnejšieho služobníka pri chrámovom bohoslužení. Uskutočňuje sa uprostred chrámu pred začiatkom liturgie. Po oblečení biskupa dvaja hypodiakoni privádzajú vyvoleného doprostred chrámu. Tento sa trikrát ukladá k oltáru a potom mierne aj smerom k biskupovi. Vzhľadom na to, že adept na čteca a speváka by už mal splňať funkciu prisluhujúceho, skláňa sa k biskupovi, ktorý číta modlitbu, v ktorej Boha prosí: „Rába tvojeho sveščenosca, svjatym Tvojim tajinstvom izvolivšaho, ukrasí neskvernými Tvojimi i neporóčnymi oděždami“. Po tejto modlitbe sa spievajú tropáre apoštolom,

Jánovi Zlatoustému, Bazilovi Veľkému, Gregorovi Dvojeslovovi. Po ukončení tropárov biskup znakom kríža postrihuje vlasy prisluhujúceho, počas toho, keď pomaly vyslovuje slová: „Vo imja Otca, Syna, i Svjataho Ducha.“ – zatiaľ čo diakon odpovedá slovom „Amin“. Následne biskup ukončuje túto časť postrihu slovami: „Vsehra nyňi i prisno, i vo viki vikov. Amin.“

Následne sa prisluhujúci oblieka do krátkeho felónu, čo symbolizuje posvätenie Bohu, po čom biskup pokladá ruku na hlavu prisluhujúceho a číta modlitbu: „I dažd' jemu, so vsjakoju mudrostiju i rázumom, Božestvennych tvojich sloves poučenie i pročitanije tvoriti, sohraňaja jeho v neporočnom žiteľstve.“

Po prečítaní tejto modlitby dáva biskup čtecovi pokyn, aby prečítal úryvok z Apoštola. Potom biskup požehnáva stichár a následne čtec pobozká na ňom vyšitý kríž a biskupovu ruku, oblieka ho na seba.

Vybrané kánony, ktoré usmerňujú život čteca (aplikovateľné na súčasnosť)

a) Apoštolské pravidlá

Pravidlo 26. – Z tých, ktorí vstúpili do kléru slobodní, môžu do manželstva vstúpiť len žalmisti a speváci.

Pravidlo 43. – Čtec, spevák či žalmista, ktorý sa oddáva opilstvu či hazardným hram, sa musí týchto vášní zbaviť. V opačnom prípade má byť zbavený jeho postavenia čteca.

Pravidlo 69. – Ak sa akýkoľvek zo stupňov kňazstva (teda aj čtec) nepostí v období veľkého pôstu pred Paschou, mimo prípadu telesnej choroby, nech bude zbavený svojho postavenia v Cirkvi.

b) Pravidlá všeobecných snemov

Pravidlo 14 (4. všeobecný snem - Chalcedón) - Ak čtec alebo spevák vstupuje do manželstva, nesmie tak urobiť so ženou iného vierovyznania.

c) Pravidlá miestnych snemov

Pravidlo miestneho snemu Kartáginského (23.) – Čteci nech sa v priebehu bohoslužieb neklaňajú ľudu.

Pripravil: čtec Matúš Kostičák

Zoznam bibliografických odkazov:

MIRKOVIČ, L.: Pravoslávna liturgika. Belehrad 1965.

KORMANÍK, P.: Základné sväté tajiny pravoslávnej Cirkvi. Prešov 1996.

БЕНИАМИН, Архиепископ Нижегородский и Арзамасский: Новая скрижаль [Том 2].

ШИМАНСКИЙ, Г.: Наставление церковному чтецу. Moskva 1999.

Kánonická pravidla. Dostupné na internete: <http://www.pravoslavi.cz/download/data/kanony.htm>.

Zázrak

príbeh zo života

Starca Paisija navštívili aj akísi mladíci, ktorí nežili v blízkosti Cirkvi, avšak počuli o starcovi a zo zvedavosti sa na neho prišli pozrieť. Starec ich ponúkol obvyklou vodou a lukumi a sadol si, aby ich vypočul.

Mladíci mu riekli: „Otče, chceme, aby si vykonal tu, pred našimi očami, jeden zázrak, aby sme aj my uverili v Boha.“

A starec im odpovedal: „Počkajte chvíľu.“

Vošiel do svojej kémie, priniesol nôž a žartovne im povedal: „Sadnite si, chlapci, do radu. Odrežem vám hlavy a potom ich prilepím zázračným spôsobom! Len si sadnite ďalej jeden od druhého, aby som ich potom nepomiešal.“

Mladíci ihneď zareagovali a skríkli: „Nie! Nerob nám žiadny zázrak!“

Nato si starec prisadol k nim a povedal im nasledujúce slová: „Ak by Boh chcel, aby ľudia uverili pomocou zázrakov, bolo by to veľmi ľahké, pretože jediným nadprirodzeným zásahom, viditeľným pre všetkých ľudí, by dokázal, aby všetci uverili. Avšak Boh nechce, aby ľudia uverili kvôli obdivovaniu Jeho nadprirodzenej moci, ale chce, aby verili a milovali Ho kvôli Jeho nadmernej добрote. Nadprirodzenú udalosť, zázrak Boh nikdy nekoná, aby ukázal svoju moc a aby tak získal prívržencov na svoju stranu. Boh uskutočňuje zázrak vtedy, keď musí nahradiť ľudskú slabosť. Poviem vám príklad, aby ste pochopili, čo mám na mysli. Ak sa napríklad nachádzame na púšti a je potrebné, aby sme rozbili jeden kameň, snažíme sa nájsť iný kameň, ktorým rozbijeme ten, ktorý chceme. Ak však neexistuje, vtedy budeme prosiť Boha a On urobí zázrak. Musíme však vedieť, že to, čo je možné vykonať ľudskými silami, musíme pokorne vykonať sami prirodzeným spôsobom. A ak niečo nie je možné vykonať ľudskými silami, vtedy sa obraciame k Bohu, aby vykonal zázrak.“

Nesnaž sa pochopiť miesta vo Svätom Písme na základe logiky. Tam logika nemá miesto. Čítaj a niečo pochopíš. Keď to bude pre teba užitočné, Boh ti to zjaví. Veľký význam má konať to, čomu rozumieme, pretože my dnes máme snahu len učiť. V našich domoch máme veľké knižnice, avšak v praxi sa nič nedeje. Musíme konať to, čo je možné pre človeka a všetko ostatné, čo prevyšuje naše sily, nechajme na Boha.

Pripravila: **Zuzka Sadílková**

Zdroj: Jeromonach Christodoulos Svätohorský, Starec Paisij, Prešov 1999.

Recepty

pripravila Markella

Pohánková trasenica

1/2 hrnčeka pohánky, 1 hrnček vody, 400g surového karfiolu, 200g údené tofu, 2 - 3 PL drvené ľanové semienka, soľ, olej, 2 - 3 strúčiky cesnaku, trochu čerstvo zomletého korenia, petržlenová vňať

Ako prvé si pripravíme pohánku, zalejeme ju vriacou vodou, pridáme trochu soli a oleja a dusíme na miernom ohni 6 minút, potom vypneme, hrniec zakryjeme utierkou a necháme odpočívať. Surový karfiol opláchneme a postrúhame ho ako jablká. Potom na troške oleja začneme restovať, pridáme troška soli a korenia podľa chuti. Keď je karfiol upečený do chrumkava, pridáme k nemu nahrubo nastrúhané tofu, za stáleho miešania restujeme, kým sa neprehreje. Ďalej pridáme pohánku, premiešame. Posypeme ľanovými semenkami. Pridáme petržlenovú vňať, premiešame a až nakoniec dáme cesnak, už nevaríme. Premiešame, podľa chuti ešte dosolíme, podávame s chlebom alebo bez, hodí sa aj kyslá príloha.

PCO Kručov vás pozýva na majáles

Kedy: 17.mája 2014 o 18.hod

Kde: Kultúrny dom Kručov

Cena vstupného je 20€ na osobu

Hrá hud.skupina :KARIN

Tešíme sa na Vašu účasť

tel: 054 7181680, 0904 974 909

email: pcokrucov@centrum.sk

Výlet do Domice a Betliara

zo života PCO

Dňa 29.03.2014 sa nielen mládežníci, ale aj tie najmenšie deti spolu s kňazmi a ich matuškami zo Sobraniec a blízkeho okolia zúčastnili na zájazde, ktorý nás znova utvrdil v kráse nášho Slovenska. Všetko začalo ráno o 7:00 liturgiou v chráme sv. Vladimíra v Sobranciach, po ktorej sa deti rozlúčili s rodičmi a pomaly začali nastupovať do autobusu. V autobuse prevládala výborná nálada, ktorú umocňovalo nádherné Bohom požehnané počasie. Po modlitbe sme si cestu ku kaštieľu Betliar krátili zoznamovaním sa, rozprávaním príhod, ktoré sa udiali od posledného stretnutia, alebo sme len tak pozerali z okna a pozorovali nádherné kúty slovenskej prírody. Po niekoľkých zastávkach, kde sme vyzdvihli zvyšných účastníkov, bola naša zastávka až kaštieľ Betliar.

Po zakúpení lístkov sme prišli pred kaštieľ, kde na nás už čakala pani sprievodkyňa, ktorá nám odpovedala na každú otázku a povedala nám rôzne zaujímavé veci.

Dozvedeli sme sa, že kaštieľ patril Andrassyovcom, pochádza z 18. storočia, že je tam vyše 15 000 kníh, rôzne trofeje z poľovačiek a mnoho iných zaujímavých vecí, ktorých vymenovanie by sa sem len ťažko zmestilo. Po exkurzii v kaštieli sme mohli obdivovať najstaršiu magnóliu (okrasný strom) v strednej Európe, ktorá sa nachádzala v nádhernom parku pri kaštieli.

Neskôr sme sa vrátili do autobusu, kde na nás čakal pán vodič a cesta pokračovala do asi 30 km vzdialenej jaskyne Domica. Počas cesty do jaskyne sme sa zastavili na čerpacej stanici v meste Rožňava, kde sme si mohli doplniť vodu, poprípade nejaký ten keksík alebo cukríky. Po „doplnení zásob“ sme sa za pár minút dostali k jaskyni Domica.

Pri vstupe do jaskyne sme najprv museli prekonať niekoľko schodov nadol, no každý ostal v úžase hneď, ako videl prvú časť jaskyne, ktorá bola nádherná. Videli sme lietať mnohé druhy netopierov, rôzne kvaple a stĺpy, pri ktorých sa človek musí až udivovať, že taká nádhra sa vytvorila dlhými rokmi kvapkania vápenatej vody, a človek tam ani raz nezasiahol svojou rukou.

Ján Majko, ktorý túto jaskyňu objavil, urobil veľmi dobre. Jediná škoda bola, že pre malé množstvo zrážok sme sa nemohli plaviť po 140 metrov dlhej rieke Styx, ktorá spája dve časti jaskyne, a tak sme nemohli vidieť tú druhú časť. Ale, naopak, o to väčší zážitok máme z tej časti jaskyne, v ktorej sme sa nachádzali. Pred koncom sme sa všetci na podnet pani sprievodkyne utíšili a mohli sme dokonca počuť, ako kvapká voda v druhej časti jaskyne.

Po ukončení prehliadky sme sa vrátili na povrch a nasledovalo fotenie, aby sme si okrem spomienok v srdci pripomenuli tento deň i pohľadom na fotky. Tento nádherný deň nám bude pripomínať i ikonka Zvestovania Presvätej Bohorodičky, ktorú dostal každý mládežník. Chceli by sme sa preto poďakovať mládežníkom skupiny sv. Vladimíra v Sobranciach, ktorí sa najviac pričinili o uskutočnenie tohto výletu, ale aj všetkým zúčastneným, ktorí vytvorili výbornú skupinu mládežníkov a na tento pekný deň budeme určite ešte veľmi dlho spomínať.

Christos posredi nas!

Pripravil: **mládežník Matúš**

5/2014

29

**PCO STARÁ LUBOVŇA ORGANIZUJE
POZNÁVACÍ ZÁJAZD DO GRÉCKA
CHALKIDIKI, THESSALONIKI, METEORY
10 DNÍ (9 NOCÍ)**

CENA: 400,- €

- 1. TURNUS: 29. 6. 2014 - 10. 7. 2014**
- 2. TURNUS: 20. 7. 2014 - 31. 7. 2014**
- 3. TURNUS: 10. 8. 2014 - 21. 8. 2014**
- 4. TURNUS: 24. 8. 2014 - 04. 9. 2014**

**BLÍŽŠÍ INFORMACE
NA KONTAKTNÍ ČÍSLE
(J. PETR, PRAHA 60)**

KONTAKT: 0918 338 959

5/2014

31

